

Carrer Raval

Bagà

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Nucli vila
Emplaçament És el carrer d'accés al nucli antic, travessa la part nova de Bagà.

Coordenades:

Latitud: 42.25202
Longitud: 1.86323
UTM Est (X): 406227
UTM Nord (Y): 4678384

Classificació

Número de fitxa 08016-14
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Medieval Modern Contemporani
Segle XV
Any 1428
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: Nivell protecció NNSS 1983: nivell 2 (rehabilitació i densificació).
Protecció Inexistent
Accés Obert
Ús actual: Social
Titularitat Privada
Titular: Varis propietaris i Ajuntament de Bagà, Plaça Catalunya, 7. 08695 BAGÀ
Autoria de la fitxa Cortés Elía, M^a del Agua
Data de registre de la fitxa: dv., 21/11/2003 - 01:00

Descripció

El carrer Raval s'estén des del nucli antic de la vila (plaça Catalunya) a l'entrada a aquesta. És el carrer que dóna accés a Bagà venint de la carretera C-16. És un carrer no gaire ample, planer i recte, de 280 metres de longitud total. Just al centre del carrer creua perpendicularment la Pujada del Gall, que comunica el carrer de la Clota i el turó de la Cogulla i nou eixample. S'ha convertit en el carrer comercial de Bagà, en detriment del carrer major que havia sigut el més important. Els edificis segueixen una línia similar: de planta baixa, dos pisos, golfes i teulada a doble vessant amb el carener paral·lel al carrer. A la planta baixa generalment hi ha dues portes, la que dóna accés als pisos i una que s'utilitza com a botiga o garatge. La majoria dels edificis han estat reformats darrerament i pocs resten en mal estat. Tan sols algunes cases puntuals conserven elements destacables, com l'escut sobre la porta amb la data 1727 al nº 11, el nº 38 amb una llinda a la porta amb la data 1688, la capella del nº 28 i algunes portes adovellades, com la del nº 40. Destaca l'edifici de la Fundació Salarich-Calderer que és del segle XVII.

Observacions:

Mapa topogràfic de Catalunya editat per l'Institut Cartogràfic de Catalunya E/ 1:5.000.

Història

L'any 1322 fou bastida la primera casa fora muralles. La casa era tocant al camí que va a La Clota., era de Ponç Gaia. La primera vegada que es cita el Raval és al 1428 (in ravalli popule ville Bagadani) (SERRA VILARÓ, 1989, vol II, p. 63). El Raval es va construir per esponjar el nucli antic, possiblement degut a l'increment de població en aquesta època. Possiblement el seu creixement fou paulatí, de manera que les cases que es troben més a prop del nucli antic serien construïdes al segle XV, mentre que més cap a l'exterior serien més tardanes. En aquest carrer van haver dues capelles: Per la documentació sabem que hi havia una capella dedicada a Sant Antoni que estava relacionada amb l'hospital (asil de pobres) que van construir els Pinós al carrer raval nº 16. Na Luzgarda de Pedrals i de Foix tenia accés lliure i directe des del seu domicili per una porta del cor, ja que la capella era dins de la seva propietat, avui segregada en diferents cases. La capella tenia una porta de pedra d'arc de mig punt i un campanar d'espadanya. Avui és totalment transformada i ocupa el seu lloc un autoservei d'alimentació. Es conserven diferents elements d'aquesta capella a domicilis particulars: un Sant Francesc de fusta policromada de 50 cm d'alçada, un crani humà en una capsa de fusta quadrada amb tapa; el calze platejat amb la inscripció "és de Pedrals", aquest darrer guardat a la rectoria. La capella del Roser es trobava al carrer Raval entrant a la vila, a la casa del nº 71. Va ser fundada el 1614 pel pare Bernat Travies del convent de Puigcerdà de l'ordre de Sant Domènec. Tenia un altar barroc presidit per una talla de fusta de la Verge del Roser (1,70 m d'alçada). Durant la Guerra Civil va ser espoliada i va servir de quarter i presó. Tenia un campanar cobert amb teulada de quatre vessants. Va ser venuda pel rector després de la Guerra Civil i va ser convertida en vivenda l'any 1953, convertint la capella en garatge i magatzem de fruita, afegint dues plantes. Encara es poden veure alguns elements arquitectònics. Una de les dues capelles laterals, que serveix de terrassa actualment, conserva adossada una petita construcció que era la caixa de l'escala que pujava a la trona. També resta part del mosaic del terra. La talla de fusta es conserva a l'església parroquial, així com una petita imatge d'argent de la Verge del Roser que pertanyia a una bacina petitària. A cal Barral, nº 28, hi havia una capelleta a la Verge de les Neus que estava a la portalada que tancava el carrer raval, a l'alçada de la pujada del Gall. En enderrocar-se el portal, durant el primer quart del segle XX, la capelleta va ser instal·lada en la façana de la propera casa de cal Barral, adossada a un dels dos costats del portal. L'altre veí de l'altre costat del portal va construir una altra capella en pedra damunt de la porta (ca la Bermeia); casa que posteriorment es va enderrocar perdent la capella. A la capella de cal Barral no hi ha cap imatge actualment.

Bibliografia

CABALLÉ, F. (1998). El Déu de Bagà. Columna Albí eds. GAVÍN, J.M. (1985). Inventari d'esglésies. Vol. 17 El Berguedà. Ed. Arxiu Gavín. Barcelona. SERRA VILARÓ, J. (1930). Baronies de Pinós i Mataplana. Investigació als seus arxius. 3 vols. Reedició de 1989 del Centre d'Estudis Baganesos.

